

KRONIKA

POWIATU ZAMOJSKIEGO

Wychodzi 1 i 15 każdego miesiąca.

Treść zeszytu nadzwyczajnego

wydanego z powodu

pierwszych wyborów do Rady Miejskiej w Zamościu:

Odezwa Polskiego Komitetu Wyborczego.

O wyborach do Rady Miejskiej (*dr. Piotr Zubowice, adw. przys.*).

Samorząd miejski (*dr. Piotr Zubowicz*).

Ustępującej Radzie Miejskiej.

Kronika pierwszej Rady Miejskiej m. Zamościa
(*Ludwik Kobierzycki*).

Wiadomości bieżące: Prace Polskiego Komitetu Wyborczego. — Komitet wyborczy żydowski.

ZIEMIAŃSKIE
Towarzystwo
WZAJEMNEGO KREDYTU
W ZAMOŚCIU

przyjmuje na dogodnych warunkach kapitały na oprocentowanie, zarówno w rublach, jak i w koronach, oraz wykonywa wszelkie czynności ustawą przewidziane.

STOWARZYSZENIE
Rzemieślników i Robotników Chrześcijańsk.

w ZAMOŚCIU
podaje do ogólnej wiadomości,
iż utworzyło sekcję

Pośrednictwa Pracy,

która przyjmuje i posiada już w swym rozporządzeniu zgłoszenia na roboty: mechaników, murarzy, stolarzy, kowali, ślusarzy, cieśli i in.

Jak również oficjalistów rolnych i leśnych, służbę domową i dworską.

Oferty i zapotrzebowania załatwia szybko i z całkowitą odpowiedzialnością za poleconych.

Biuro Stowarzyszenia otwarte codziennie od 11 do 1 p. p. i od 5 do 8 wiecz. W niedzielę i święta od 10 do 7 wiecz.

Ślusarska l. 13. I p.

Z poważaniem

ZARZĄD.

WAŻNE DLA PANÓW LEŚNIKÓW!
„SYLWAN“

Organ Galicyjskiego T-wa Leśnego pod redakcją **prof. Stanisława Sokołowskiego** wychodzi nadal jako **miesięcznik.**

Przedpłatę przyjmuje i pojedyncze zeszyty sprzedaje **Księgarnia Polska w Zamościu.**

Prócz tego **Księgarnia Polska** poleca, złożone na skład główny, dzieła:

prof. J. Czaplickiego, „Szacowanie lasu“ 14 k. 50 h.

J. Miklaszewskiego, „Lasy na ziemiach polskich i los ich podczas inwazji“ 3 kor.

Józefa Lesiewskiego, b. nadleśnego dóbr Krasnobród i Husiny: „Sprzedaż lasu“ 1 kor. 80 hal.
„Przepisy prawne w lasach Królestwa Polskiego“ 3 kor. 60 hal.

STRYCHARZE wykwalifikowani

do cegielni polowych i Hoffmanowskich potrzebni zaraz.

Zgłaszać się ze świadectwami do Wydziału Budowlanego Lublin, Krak.-Przedm. 45.

ZAKŁAD
Malarsko-Lakierniczy
JANA KORBY

Zamość w ziemi Lubelskiej.

Wykonywa wszelkie roboty, w zakres lakiernictwa i malarstwa wchodzące, jako to: lakieruje powozy i przedmioty z żelaza, drzewa, gipsu, wykonywa wywieszki sklepowe, dla szkół ludowych i urzędów gminnych.

Maluje i wykleja pokoje.

PODREČZNIKI SZKOLNE

na rok szkolny 1918/19

dla gimnazjów, seminarjów i szkół ludowych podług wykazów, zatwierdzonych przez Ministerstwo W. R. i O. P. poleca w dużym wyborze i zapasie

Księgarnia Polska w Zamościu Z. Pomarański i S-ki.

KRONIKA

POWIATU ZAMOJSKIEGO

Wychodzi 1 i 15 każdego miesiąca.

Wyborcy Polacy!

Zbliża się dzień wyborów do Rady Miejskiej, która będzie gospodarzem miasta i od wyboru której w wielkiej mierze nadal zależnym będzie rozwój naszego grodu—Zamościa.

W imię świetnych tradycji historycznych Zamościa w dziejach kultury Kraju naszego spełnijmy ten obowiązek obywatelski, dopilnujmy swych praw i sprawdźmy w kancelarii Magistratu czy nas na listach wyborczych nie pominięto.

Nie zwlekajmy z tym, bo termin zapisywania się upływa dnia 10 lipca, to jest we środę. Pamiętajmy, że od nas zależy, by Samorząd miejski pozostał naprawdę w polskich rękach. W ten sposób zadamy kłam wszystkim, którzy roszczą pretensje do Zamościa i do naszej polskiej połaci kraju.

Pamiętajmy, że Polska żąda od nas zgodnego i prawdziwie obywatelskiego stanowiska.

Polski Komitet Wyborczy.

KURJE.

- I. Kurja obejmuje trudniących się handlem, rzemiosłem lub przemysłem.
- II. Kurja właścicieli posiadłości w obrębie miasta i przedmieść.
 UWAGA: Kobiety i mężczyźni poniżej 25-ciu lat, a należący do pierwszych 2-ch kurji mają prawo głosowania przez zastępców.
- III. Kurja obejmuje obywateli, którzy ukończyli szkołę średnią, lub płacą podatek mieszkaniowy.
- IV. Kurja obejmuje wszystkich obywateli mężczyzn, starszych nad lat 25, nie wchodzących do pierwszych trzech kurji.

Biuro informacyjne Polskiego Komitetu Wyborczego mieści się w magistracie w sali Rady Miejskiej.

O wyborach do Rady Miejskiej.

Przystępując do wybrania Rady Miejskiej, musimy dobrze uprzytomnić sobie, kto wybiera i jak należy przeprowadzić wybory.

W myśl rozporządzenia c. i k. Jener. Gubernatorstwa z dnia 21 października 1916 roku art. 11, obszar miasta Zamościa rozszerza się na miejscowości *Janowice Małe i Podtopole* z gminy Zamość (Nowa Osada).

Ludność więc tych przedmieść ma prawo i obowiązek uczestniczenia w wyborach. Niech nikt nie sądzi, że, jeżeli dane przedmieście usunie się tłumnie od wyborów, będzie nadal pozostawało w obszarze gminy, a nie miasta. Mówimy o tym dlatego, że słyszeliśmy o tajnej agitacji, zmierzającej do tego, ażeby część ludności chrześcijańskiej usunęła się od wyborów. Straszą bardziej ciemne elementy, że przyłączenie do miasta grozi im ruiną. Sprawa przyłączenia do miasta prawnie jest już przesądzona, wstrzymanie się więc od udziału w głosowaniu przyniesie tylko szkodę samej ludności, a żadnej korzyści w kierunku wyeliminowania się z pod wpływów miejskich. Często wezwany do sądu niechce przyjąć wezwania i mniema, że uniknie w ten sposób rozprawy sądowej; po nie wczasie dowiaduje się z żalem, że sąd sprawę bez niego na jego niekorzyść rozpatrzył. To samo będzie z wyborami. Bez względu na to, czy mieszkańcy nowo przyłączonych przedmieść przyjmą, czy nie przyjmą udziału do Rady Miejskiej w Zamościu, wybory odbędą się i Rada Miejska, wybrana bez udziału mieszkańców Janowic Małych i Podtopola, będzie dyktowała swe prawa nowo przyłączonym przedmieściom. Pamiętajmy jednak, że nieobecni najgorzej na tym wychodzą; potwierdzić to mogą ci uchodzący do Rosji, którzy teraz powracają do ziemi ojczystej.

Wybory zatem będą odbywać się na całym obszarze Zamościa, wraz z nowo przyłączonymi *Janowicami Małymi i Podtopolem*.

Kto ma prawo wybierać?

Prawo wyborcze w myśl art. 8 (rozporządzenie Naczelnego Wodza Armji z d. 18 sierpnia 1916 roku) zawisłe jest od następujących wymagań:

1) wiek—ukończonych 25 lat,

- 2) płeć męska
- 3) korzystanie z pełni praw cywilnych
- 4) przynależność państwowa w Królestwie Polskim
- 5) osiedlenie w obrębie miasta co najmniej od roku przed dniem rozpisania wyborów
- 6) nieskazitelnosc.

Osiedlenia (punkt 5) nieprzerywa nieobecność, wynika wskutek wypadków wojennych. A więc emigranci, powracający teraz z Rosji, nie są pozbawieni prawa głosowania.

Nieskazitelnosc (punkt 6) prawo przysądza każdemu, kto nie był skazany sądownie za zbrodnie, lub kto obecnie nie jest pociągany do śledztwa za zbrodnie.

Pozbawione są prawa wyborczego osoby, którym ogłoszona została upadłość, póki trwa postępowanie konkursowe.

Wszyscy wyborcy są podzieleni na 4 kurje, z których każda wybiera 8 radnych i 8 zastępców.

Każda kurja wybiera oddzielnie. Należy zatem dokładnie uprzytomnić sobie, kto do jakiej kurji należy.

I kurja obejmuje trudniących się *handlem, rzemiosłami lub przemysłem*.

Przerwa w przedsiębiorstwie, spowodowana wojną, nie pociąga za sobą utraty prawa wyborczego (art. 9 Rozporządzenia c. i k. Jener.-Gub. Wojskowego z dnia 31 października 1916 roku).

II kurja obejmuje *właścicieli posiadłości* w obrębie miasta lub przedmieść, włączonych do miasta.

Obszar ziemi nie gra tu żadnej roli. Trzeba to jasno wytłómaczyć mieszkańcom świezo przyłączonych do miasta przedmieść, gdzie tylko posiadanie 6 morgów uprawniało do wzięcia udziału w zebraniu gminnym. A więc każdy właściciel choćby najmniejszego kawałka ziemi ma prawo głosować na równi z posiadaczami kamienic i z bogatymi gospodarzami na przedmieściu. Chałupa również nie gra żadnej roli; wystarczy posiadać własny kawałek ziemi.

Kobiety i mężczyźni poniżej 25 lat, należący do pierwszych dwu kurji, mają prawo głosować przez zastępców. A więc właścicielki ziemi, które bądź same ją na były, bądź odziedziczyły po rodzicach, nie są pozbawione uczestnictwa w wyborach, chociażby ich mężowie z tytułu własnej ziemi brali udział w wyborach. Tymbar-

dziej powinny dopilnować swęgo prawa wdowy, panny lub żony, których mężowie do dziś dnia są bądź w niewoli, bądź przebywają w Rosji.

Każdy zatym młodzieniec, uprawniony do głosu, i każda kobieta, uprawniona do głosu, powinna napisać *upoważnienie* mniej więcej tej treści:

Na zasadzie legitymacji, wydanej przez Magistrat miasta Zamościa, upoważniam pana (imię i nazwisko) do głosowania w moim imieniu do Rady Miejskiej miasta Zamościa w kurji (wymienić).

(Data i podpis).

III kurję stanowią ci, którzy ukończyli *szkołę średnią*, lub płać *podatek mieszkaniowy*.

IV kurja obejmuje wszystkich obywateli mężczyzn starszych nad lat 25, nie wchodzących do poprzednich 3 kurji.

Kto może być wybranym na radnego?

Żeby być wybranym, należy odpowiadać 3 warunkom: być wyborcą, ukończyć 30 lat życia i władać językiem polskim w słowie i piśmie.

W myśl § 20 jeżeli zachodzą wątpliwości, czy kandydat na radnego włada językiem polskim w słowie i piśmie, winna się o tym przekonać powołana przez komisarza wyborczego komisja, składająca się z 4 wyborców, po jednym z każdej kurji. Komisarz wyborczy lub jego zastępca przewodniczy obradom tej komisji, niebiorąc jednak udziału w głosowaniu.

W myśl § 2 prawa z dnia 31 października 1916 r. na radnych miejskich ani na członków Magistratu nie mogą być wybrani:

1) urzędnicy i słudzy miasta albo zakładów miejskich, póki pozostają w służbie, a po rozwiązaniu stosunku służbowego, póki rachunki wynikłe z tego stosunku nie zostaną ostatecznie załatwione;

2) posiadacze koncesji na przedsiębiorstwa miejskie, jakoteż dzierżawcy i kierownicy takich przedsiębiorstw;

3) dzierżawcy nieruchomości i dochodów miejskich;

4) osoby, mające z miastem umowę o wykonanie robót lub o dostawę.

Radni miejscy tudzież członkowie Magistratu, którzy wejdą z miastem w jeden z powyższych stosunków, muszą złożyć mandat.

Członkiem Zarządu miejskiego nie może być obrany, kto z obranym już człon-

kiem Magistratu jest w 1 lub 2 stopniu pokrewieństwa lub powinowactwa (art. 737 i 738 K. C. Król. Polsk.).

Osoby, prowadzące z miastem spór prawny, nie mogą wykonywać urzędu radnego miejskiego, ani członka magistratu aż do ukończenia sporu.

Wybory są *proporcjonalne*. Głosuje się na listy kandydatów. Każda *lista* powinna zawierać 16 nazwisk, z których pierwsze 8, to kandydaci na radnych, pozostałych 8, to zastępcy. Listy są składane przez *komitety wyborcze*. W Zamościu są dotychczas dwa komitety: polski i żydowski. Każda z tych list będzie posiadała odpowiedni Numer. Głosować się będzie więc na listę № 1 lub № 2 stosownie do upodobań głosującego. Wszyscy Polacy powinni głosować na listę polską.

Proponowani kandydaci nie muszą być uprawnieni do wybierania w tej własnie kurji, z której kandydują. A więc niezależnie od tego, do jakiej się kurji należy, można kandydować z innej kurji.

Do listy kandydatów należy dołączyć własnoręcznie podpisane oświadczenie kandydata, że gotów jest przyjąć wybór na radnego miejskiego lub na zastępcę. Oświadczenie to musi być uwierzytelnione przez dwu do wyboru uprawnionych świadków.

Wybory, o ile nam wiadomo, są proponowane dla IV kurji na 14 lipca t. j. niedzielę, dla III kurji na 18 lipca t. j. we czwartek, dla II kurji 21 lipca t. j. w przyszłą niedzielę i dla I kurji 23 lipca we wtorek.

Termin jednak ten nie jest ostatecznie ustalonym. Każdy wyborca w dniu wyborów, naznaczonym dla jego kurji, powinien przyjść z otrzymaną z magistratu *legitymacją* do lokalu wyborczego. Tam otrzyma *kartkę wyborczą*, którą po napisaniu numeru listy, za którą pragnie głosować, wrzuci do urny wyborczej.

W myśl § 40 *niepiśmienni* mogą prosić przewodniczącego komisji wyborczej o wpisanie numeru listy, na którą pragną głosować.

Oto najważniejsze szczegóły z ordynacji wyborczej do Rady Miejskiej w Zamościu, o których każdy wyborca wiedzieć powinien.

Dr. Piotr Zubowicz,
advokat przysięgły.

Samorząd miejski.

Królestwo Polskie było dotychczas w świecie cywilizowanym jedyną oazą, na której miasta nie posiadały samorządu.

Nie tak było za polskich czasów. Miasta posiadały samorząd lokalny i dzięki niemu w wiekach XV i XVI doszły one do znacznego rozrostu i potęgi. Tak n. p. miasta Chełm, Zamość, Biłgoraj i Szczebrzeszyn korzystały z nadań królewskich i rządziły się prawem magdeburskim.

Chełm otrzymał je od Jagiełły w 1392 r. *Zamość* dzięki staraniom swego założyciela, Jana Zamoyskiego, doszedł do wielkiego znaczenia i był jednym ze środowisk polskiej kultury w złotym wieku, korzystając z szeroko nadanych mu przywilejów. *Biłgoraj* rządził się prawem magdeburskim, nadanym przez króla Stefana Batorego w 1578 r. *Szczebrzeszyn* otrzymuje prawo magdeburskie z rąk Stanisława hr. z Górki w 1560 r.

Magdeburskie prawo zostało tak nazwanym, gdyż było wzorowane na prawie miejskim niemieckim. Pierwotnie przeniesione zostało ono do Polski przez kolonistów niemieckich, którzy w zakładanych przez się miastach i osadach rządzili się prawem ojczystym. Później prawo magdeburskie rozciągnięto i na miasta z ludnością polską. Według prawa magdeburskiego miasta rządziły się przez własne obieralne władze, były wyjęte z pod zarządu i sądu wojewodów i starostów, posiadały własne sądownictwo, ludność ich była wolną od obowiązków służby wojskowej, dostarczając tylko ludzi w razie pospolitego ruszenia do obozów.

Miasta posiadały prawo nakładania na mieszczan podatków jak bezpośrednich, tak i pośrednich. Zarząd miasta stanowili: obieralny lub wyznaczalny wójt lub burmistrz, rajcowie i ławnicy. Zarząd miasta nosił nazwę rady miejskiej dla spraw administracyjno-gospodarczych i ławy ławników dla spraw sądowych. Członkowie rady i ławy byli pierwotnie obierani przez całą ludność miejską; dopiero w późniejszych czasach chylenia się ku upadkowi państwa polskiego rady miejskie przywłaszczyły sobie prawo wyboru nowych rajców i członków ławy ławniczej.

W ostatnim stuleciu miasta i miasteczka polskie w zaborze moskiewskim

były, pozbawione samorządu. Od lat z górną 45 projekt samorządu kołatał się po gabinetach ministerjalnych, rząd rosyjski nieraz uroczyście zapowiadał wprowadzenie ustawy samorządowej miejskiej. Wybierano komisje dla opracowania projektu, wszelkie śmielsze zapoczątkowania w dziedzinie gospodarki miejskiej odkładały sfery rządzące do „czasu wprowadzenia samorządu“, z którego wprowadzeniem jednak biurokracja moskiewska nie śpieszyła się, uważając Polaków za niedojrzałych politycznie do objęcia całokształtu gospodarki miejskiej. Ustrój centralistyczny, który tak cechował wschodnich zaborców, dusił, tamował rozwój naszych miast i miasteczek i często o postawienie jakiejś latarni miejskiej lub naprawę bruku należało udawać się do ministerjum w Piotrogradzie.

Rewolucja 1905 r., zdawało się zmieni radykalnie stosunki. Znow z majestatu tronu zapowiedziano ludności polskiej samorząd miejski, odpowiedni projekt wniesiono do Dumy państwowej. Sprawa samorządu miejskiego w fazie projektu błąkała się w obu izbach prawodawczych nad Newą przez 6 lat. W okresie III i IV Dumy była ona osią, naokoło której obracała się cała polityka polska w Piotrogradzie. Pod hasłem samorządu przeprowadzono dwukrotnie w Warszawie do izb rosyjskich wybory. Strychulcem spodziewanego samorządu wyrównywano aspiracje polityczne narodu, obniżano je do poziomu zabiegów o bruki, o rzeźnie, o bulwary, o czystość podwórka. Łączono załatwienie samorządu z kwestją wydzielenia Chełmszczyzny. W motywach komisji prawodawczej projektu utworzenia gub. Chełmskiej czytamy, że wydzielenie gub. Chełmskiej jest niezbędne ze względu na projektowany samorząd miejski i ziemski w „Kraju Nadwiślańskim“, co grozi według zdania autorów projektu polonizacją „rdzennej“ ludności rosyjskiej, osiadłej na tej ziemi. Prawo o Chełmszczyźnie stało się prawem obowiązującym, a projekt samorządu został pogrzebany w Radzie Państwa.

Podczas wojny w 1915 r. w dzień Wielkanocny jako zapowiedź „marzenia ojców i dziadów naszych“ biurokracja moskiewska, uchodząc z kraju, rzuciła nam pod stopy, jak liść zdarty z drzewa nadziei, „Najwyżej i najmiłościwiej“, zatwierdzoną

uchwałę rady ministrów o rozciągnięciu na miasta gub. Królestwa Polskiego statutu miejskiego z dnia 11-go czerwca 1892 r. z pewnymi modyfikacjami, zastosowanymi do odrębnych właściwości Królestwa Polskiego.

Po wyjściu Rosjan miejscowe społeczeństwo ujęło gospodarę miejską w swe ręce i za pośrednictwem Komitetów Obywatelskich załatwiało najpilniejsze potrzeby.

Wysiłki społeczeństwa nie mogły być uważane za normalną organizację życia w tej dziedzinie. Były one przejściowe i na zasadzie Rozporządzenia z dnia 18-go sierpnia 1916 r., dotyczącego ordynacji miejskiej dla 34 miast (w tej liczbie i Zamościa), przystąpimy do wyborów.

Po stu latach znów miasto nasze otrzymuje samorząd. Jest to jedna z cegiełek do odbudowy Państwa polskiego. Nie trzeba chyba nawoływać do udziału w wyborach. Wszyscy jesteśmy tak spragnieni własnego państwa, że doskonale rozumiemy potrzebę spełnienia obowiązków obywatelskich. Staniemy licznie do urn bez nawoływań, by dowieść zwłaszcza tu na Chełmszczyźnie, że to ziemia rdzennie polska i że na niej my tylko możemy być gospodarzami!

Dr. Piotr Zubowicz.

Ustępującej Radzie Miejskiej.

Tyle nam obcy nakładli w uszy wymyślań na „polską gospodarę“, iż wielu z nas uwierzyło w tą najgłupszą pod słońcem bajkę. Gotowiliśmy wymyślać przy każdej sposobności na własne rządy, na nasz nieporządek, zamiast zakasać rękawy i wziąć się porządnie do pracy.

Przeczą temu, jakoby „polska gospodarę“ była zła, i dzieje nasze i chwila obecna tworzenia się organów państwowości i samorządu. Umieliśmy gospodarzyć świetnie w XIV-ym, XV-ym i XVI-ym wieku, potrafimy i obecnie dorównać innym narodom europejskim, byleśmy tylko już raz całą gospodarę na ziemiach naszych w swe ręce ujęli.

Patrzmy na Radę Miasta Zamościa! Pochodziła z nominacji, nie z wyborów? Słusznie, to też świętem wielkim są dla nas wybory obecne. W skład jej wchodziły osoby nieodpowiednie, nie dbające o sprawy ogólne. Cieszymy się, że wybory dowieść mogą roztropności naszego społeczeństwa i wprowadzić do Rady same tylko odpowiednie jednostki.

Są to jednak usterki drobne, na które lekarstwo znaleźć się winno w wyborach, w należyтым uświadomieniu najszerzych warstw. Jeżeli jednak idzie o całość pracy, jeżeli się nadto uwzględni, że była to *pierwsza* Rada Miejska, która walczyć musiała z tylu przeciwnościami, jak to zwykle w początkach pracy bywa, to głowę schylić należy przed jej zasługą i owocami jej pracy.

Ktokolwiek bywał na posiedzeniach ustępującej Rady Miejskiej i przysłuchiwał się jej obradom z troską o bieg spraw publicznych, przyznać musi, iż każde takie posiedzenie napełniało słuchacza otuchą i nadzieją w należyty rozwój naszego samorządu miejskiego. W składzie Rady znajdowali się mężowie, którzy nie dali upaść nigdy dobrej sprawie. Ilekroć dyskusja zbaczała na błędne drogi niezrozumienia sprawy, albo prywaty, zawsze podnosił się głos rozsądny, trzeźwy, nacechowany zrozumieniem interesu publicznego, któremu mimowoli podporządkować się musiały wszelkie zachcianki niewłaściwe.

Ustępująca Rada Miejska zapisała się dobrze w dziejach grodu naszego. Działalność jej pozwala nam wierzyć, że miasto nasze czeka rozwój coraz większy, bćć przecie wybory obecne oddadzą rządy znów w ręce polskie, a jeżeli rządy polskie —choć z nominacji—spisały się dobrze, to wybrana przez społeczeństwo władza tym bardziej zawstydzić się nie da. Od *nowej* Rady miejskiej wymagać będzie społeczeństwo nasze wyników oczywiście daleko lepszych, gdyż pochodzić będzie ona z wyborów i budować na rzuconych już podwalinach, *ustępującej* zaś Radzie dziękuje za jej trudy i zapewnia, iż dopilnuje utrzymania w całości wszystkich tych dobrych nabytków, jakie jej zawdzięcza.

Kronika pierwszej Rady Miasta Zamościa.

Konstytuujące posiedzenie Rady miejskiej w Zamościu odbyło się w ratuszu dnia 25-go listopada 1916 r. Burmistrzem wybrano p. *Edwarda Stodołkiewicza*, zastępcą p. *Jana Delaszkiewicza*.

Pierwsze posiedzenie ukonstytuowanej już Rady Miejskiej dnia 30-go stycznia 1917 roku rozpoczęło się odczytaniem przepisów ogólnych dla reprezentacji miejskich, po czym nastąpiło przyjęcie od Radnych przyrzeczenia wiernego spełniania obowiązków radzieckich. Na wniosek p. rejenta *Kalinowskiego* członkowie Rady podpisali akt treści następującej: „30 stycznia 1917 roku o godzinie 5-ej po południu niżej podpisani pierwsi Radni pierwszej Rady miasta Zamościa w liczbie 27 osób zebrałi się na pierwsze pod przewodnictwem burmistrza p. *Edwarda Stodołkiewicza* posiedzenie w gmachu magistratu miasta Zamościa w sali posiedzeń b. Zjazdu Sędziów Pokoju, przybranej emblematami polskimi i zieloną, i rozpoczęli pracę w „Imię Boże!“. Na wniosek burmistrza p. *Stodołkiewicza* wysłano do Rady Stanu w Warszawie adres hołdowniczy następującej treści: „Rada Miejska Zamojska na pierwszym posiedzeniu składa Wysokiej Radzie Stanu, jako jedyniej władzy odradzającej się Polski, wyrazy zupełnego zaufania, najgłębszej czci, oraz zapewnienia bezwzględnej posłuszeństwa Jej rozkazom, wyrażając jednocześnie serdeczne, a powszechne w kraju życzenie, by powstał niespożyty gmach państwowości polskiej, oparty na wszystkich warstwach narodu, jako na trwałym jego fundamencie.“ Na tymże posiedzeniu dokonano wyboru czterech ławników: p. *Mojżesz Epstein* (wydział aprowizacyjny), p. *Jan Gruszecki* (wydz. egzekucyjny), p. inż. *Stefan Kornobis* (wydz. budowlany) i p. *Władysław Antoniszewski* (wydział policyjny). Utworzono też sekcje: 1) administracyjno-gospodarczą, 2) urzędzeń miejskich i oświatową, 3) sanitarno-szpitalniczą i dobroczynności publicznej.

Od owej pamiętnej daty 30-go stycznia 1917 r. po dzień dzisiejszy odbyła pierwsza Rada Miejska w Zamościu posiedzeń *zwyczajnych* 21, *nadzwyczajnych* 6, nie licząc częstych, a pracowitych zebrań poszczególnych sekcji. Wszystkie posiedzenia

te przeniknięte były myślą o dobru publicznym, a wyniki ich—żeby dotknąć kwestji tylko najważniejszych—przedstawiają się w porządku chronologicznym w następujący sposób:

14 lutego 1917: uchwalono regulamin dla Rady Miejskiej (30 paragrafów);

15 lutego 1917: sprawa ustalenia granic miasta, spis ludności, preliminarz budżetu;

8 marca 1917: taksa dla rzeźni, podatki;

15 marca 1917: roгатki, podatek od widowisk, regulamin dla Magistratu;

3-go kwietnia 1917: komisja szkolna, lekarz miejski;

1-go maja 1917: zmiana nazw ulic (Brukowa na 3-go Maja, Obwodowa na *Łukasińskiego*, Powiatowa na *Koźłataja*);

10-go maja 1917: kwaterunki, reklamacje podatkowe;

6-go czerwca 1917: ustalenie herbu miasta i pieczęci miejskiej;

20-go czerwca 1917: budżet;

27-go czerwca 1917: budżet;

26-go lipca 1917: sekcja aprowizacyjna, lekarz miejski, rozszerzenie smentarza katolickiego;

16-go sierpnia 1917: sprawa założenia parku miejskiego i plantacji miejskich;

20-go września 1917: łaźnia, pomieszczenie Król.-Pols. Sądów;

27-go września 1917: park miejski, młyn spalony, przemianowanie ul. Ogrodowej na ul. *Tadeusza Kościuszki*;

8-go listopada 1917: przepisy budowlane, szpital, komisja wyborcza do Sejmiku;

15-go listopada 1917: podwyższenie pensji nauczycielom szkół ludowych, wysłanie nauczyciela na kursy uzupełniające do Warszawy;

6-go grudnia 1917: powiększenie ilości stróży nocnych;

3-go stycznia 1918: komisja rewizyjna;

15-go stycznia 1918: podatek mięsny, milicja miejska;

13-go lutego 1918: *jednogłośnie protest przeciwko oderwaniu Chełmszczyzny od Polski*;

27-go lutego 1918: plan parku miejskiego, komisja budowlana;

26-go marca 1918: budżet;

4-go kwietnia 1918: budżet, milicja miejska;

11-go kwietnia 1918: budżet, straż ogniowa, walka z gruźlicą;

7-go maja 1918: elektrownia, podwyższenie zasiłku drożdżnianego dla nauczycielstwa, subwencja dla gimnazjum żeńskiego (15.000 K.), park miejski, polewanie ulic;

21-go maja 1918: sprawa mieszkaniowa, ustanowienie posady architekta;

4-go czerwca 1918: taksa dorozkarska, podatek przemysłowy, podatek wycierowy na straż ogniową, elektrownia, podatek od nieruchomości;

13-go czerwca 1918: sprawa mieszkaniowa, komisja reklamacyjna;

4-go lipca 1918: elektrownia, magazyn węgla, sprawa parku miejskiego i plantacji.

Jak widzimy, zakres prac spory, a wymieniliśmy w kalendarzyku powyższym tylko sprawy najważniejsze, i to nie wszystkie, gdyż szło nam tylko o naszkicowanie różnorodności spraw, opracowanych przez Radę Miejską. Poważnym i sumiennym zajęciem się tymi sprawami stanęła zamojska Rada Miejska w najpoważniejszych swych przedstawicielach na poziomie rad miejskich większych ośrodków kulturalnych Polski.

Podkreślić należy męskie i niezłomne stanowisko naszej Rady Miejskiej w sprawach narodowych. Było to wprawdzie zawsze wypełnieniem najprostszego obowiązku, za co nie należy się specjalna podzięką; w naszych jednak powikłanych warunkach życiowych cieszyć się należy, iż mieliśmy — i mieć zapewne będziemy — u steru miasta — Polaków.

Skład ustępującej, pierwszej Rady Miejskiej Zamościa jest następujący: pp. Andrychiewicz Wojciech, Antoniszewski Władysław, Badzian Jan, Dr. Bogucki Bolesław, Czernicki Stefan, Czernicki Józef, Dziuba Kazimierz, Delaszkiewicz Jan, Dytry Romuald, Epsztein Mojżesz, Fischhaut Kazimierz, Freyberg Krystyn, Gawroński Michał, Gruszecki Jan, Dr. Geliebter Izaak, Garfiniel Sanel, Horszwald Ludwik, Inlender Wigdor, Janicki Franciszek, Dr. Jaśkiewicz Romuald, inż. Jaśkiewicz Wiesław, Dr. Kalinowski Teodor, Klimkiewicz Paweł, Kłossowski Zdzisław, inż. Kornobis Stefan, Niewieski Ignacy, Ostrowski Karol, Przyłuski Tadeusz, Dr. Porębski Kazimierz, Stodołkiewicz Edward, Szyfman Izrael, Szternfeld

Mordko i Tomaszewski Stanisław. Sekretarzami Rady Miejskiej byli Radni pp.: Gawroński Michał, Fischhaut Kazimierz i Jaśkiewicz Wiesław.

Do Sekcji administracyjno-gospodarczej należeli Radni pp. Stefan Czernicki, Józef Czernicki, Eljasz Epsztein, Kazimierz Fischhaut, Krystyn Freyberg, Michał Gawroński, Wigdor Inlender, Franciszek Janicki, Wiesław Jaśkiewicz, Józef Ignacy Niewieski, Dr. Kazimierz Porębski, Izrael Szyfman.

Do Sekcji urzędzeń miejskich i oświatowej: pp. Jan Badzian, Romuald Dytry, Michał Gawroński, Dr. Izaak Geliebter, Gustaw Gisges, Ludwik Horszwald, Dr. Romuald Jaśkiewicz, Dr. Teodor Kalinowski, Izrael Szyfman, Mordko Szternfeld.

Do sekcji sanitarno szpitalniczej i policyjnej: pp. Dr. Bolesław Bogucki, Kazimierz Dziuba, Dr. Izaak Geliebter, Zdzisław Kłossowski, Paweł Klimkiewicz, Dr. Kazimierz Porębski, Mordko Szternfeld.

Rada szkolna miejscowa składała się z następujących osób: pp. Dr. Romuald Jaśkiewicz, Zdzisław Kłossowski, X. Jan Jędrzejewski, G. Gisges, Michał Gawroński, inż. Stefan Kornobis, Edward Stodołkiewicz, Dr. Porębski, Dr. Bogucki, Izrael Szyfman, Dr. Izaak Geliebter.

Do Sekcji aprowizacyjnej należeli Radni pp.: Edward Stodołkiewicz, Stefan Czernicki, Mojżesz Epstein, Kazimierz Dziuba, Romuald Dytry, Fr. Janicki, Wiesław Jaśkiewicz, Paweł Klimkiewicz, Izrael Szyfman.

Do komisji rewizyjnej, wybranej dnia 3-go stycznia 1918-go r., należeli Radni pp. Fischhaut, Geliebter, Gawroński, Dr. Porębski i Szyfman.

Do komisji budowlanej należeli z wyboru pp. Zdzisław Kłossowski i Dr. Teodor Kalinowski.

Do komisji reklamacyjnej (w sprawie wyborów do Rady Miejskiej) zostali wybrani dnia 13-go czerwca b. r. Radni pp.: Dr. Bolesław Bogucki, Kazimierz Dziuba, Mojżesz Epsztein, Kazimierz Fischhaut, Michał Gawroński, Ludwik Horszwald, Franciszek Janicki i p. Józef Lesiewski.

Na komisarzy wyborów przedstawieni zostali: pp. inż. Kornobis Stefan, Ostrowski Karol Tomasz, Dr. Porębski Kazimierz i Stodołkiewicz Edward.

Ludwik Kobierzycki.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Prace Polskiego Komitetu Wyborczego rozpoczęły się dnia 6 b. m. Dnia tego na zebraniu wyborców Polaków wyłoniono Komitet, składający się z 24 członków. Uwzględniono w nim przede wszystkim interesy przedmieść; na ogólną liczbę 24 członków Komitetu jest 6 z miasta, 18 z przedmieść.

Skład osobisty Komitetu jest następujący:

Antoniszewski Władysław.

Charczuk Józef.

Czernicki Tomasz.

Czujkiewicz Józef.

X. Dąbrowski Józef.

Dziuba Stanisław.

Emeryk Franciszek.

Emeryk Józef.

Godziszewski Leon.

Gruszecki Jan.

Korba Jan

Lesiewski Józef.

Łyś Marcin.

Pędziński Adam.

Pikusiński Stanisław.

Pikusiński Władysław.

Pleskaczyński Karol.

Sobulski Ignacy.

Stodołkiewicz Edward.

Szynkarczuk Michał.

Zakrzewski Antoni.

Dr. Zubowicz Piotr

i dwóch kooptowanych.

Komitet wyborczy odbył zebranie dnia 7-go b. m. o godz. 2-iej po poł. i ukonstytuował się w następujący sposób: przewodniczący p. *Edward Stodołkiewicz*, zastępca przewod. p. *Piotr Zubowicz*, skarbnik p. *Stanisław Dziuba*, sekretarze pp. *Tomacz Czernicki* i *Józef Lesiewski* i członek zarządu p. *Jan Emeryk*, któremu wespół z p. *Dziubą* polecono stworzenie komisji agitacyjnej, mającej na celu uświadomienie jaknajszerszych kół wyborców o potrzebie wzięcia udziału w głosowaniu do Rady Miejskiej.

Tegoż dnia wieczorem odbyły się liczne zebrania na przedmieściach: Majdanie (pp. *Zubowicz* i *Dziuba*), Majdanku (p. *Emeryk*), Lubelskim Przedmieściu, Nowym Mieście i Nowej Osadzie, na których tłumaczono głównie zasady ordynacji wyborczej, jak również zachęcano do wzięcia udziału w wyborach. Komitet Wyborczy wydał odezwę, zamieszczoną na czele numeru; odezwę tę kolportuje dzielnie młodzież, rozlepiono ją po mieście i przedmieściach.

Na posiedzeniu Komitetu Wyborczego uchwalono udzielić prezydium prawa wydatkowania sum, zebranych wśród uczestników organizacyjnego zebrania i ofiar późniejszych na cele, połączone z wyborami.

Komitet wyborczy żydowski wydał odezwę żargonową, zaopatrzoną następującym przekładem polskim:

Obywatele - Izraeliści!

Utworzony Izraelicki Komitet w celu przeprowadzenia wyborów do Rady Miejskiej w Zamościu ma ułatwić obywatelom Izraelitom spełnienie tak ważnego obowiązku obywatelskiego, jakim jest głosowanie na radnych miejskich.

Pierwszą czynnością Komitetu będzie ułatwianie dochodzenia swych praw wyborczych tym, którzy zostali w listach wyborczych pominięci lub mylnie zakwalifikowani, czyli t. z. czynność reklamacyjna.

Po skończonym okresie reklamacyjnym, który będzie trwał kilka dni, zadaniem Komitetu będzie ułożenie list w porozumieniu z wyborcami każdej kurji, aby **przeprowadzić do Rady Miejskiej, kandydatów, którzy będą skutecznie bronili praw obywatelskich naszego miasta.**

Biuro Komitetu dla porad i objaśnień czynne jest w lokalu „*Linas - Hacedek*“, Bożniczna № 8 codziennie od godz. 5 do 8 wieczorem, a w piątki od godz. 4 do 7 wiozorem oprócz soboty.

Zamość, dnia 20 czerwca 1918 r.

IZRAELICKI KOMITET WYBORCZY.

Warunki przedpłaty: rocznie 24 kor.; — półrocznie 12 kor.; — kwartainie 6 kor.; — miesięcznie 3 kor.; — zeszyt pojedynczy 1 kor. 50 hal.

Adres Redakcji i Administracji: **Zamość „Księgarnia Polska“.**

Przewodniczący Komitetu Redakcyjnego i Red. odp.: **Juljan Wyszynski**
Kierownik Redakcji: **Ludwik Kobierzycki**

Wydawcy: { **Zygmunt Pomarański**
Stefan Roszko

Złożono i odbito czcionkami tłoczni J. PIETRZYKOWSKIEGO w Lublinie, ul. Tadeusza Kościuszki 4.

W A P N O budowlane i rolnicze CEMENT,
CEGLĘ, KAMIEN budowlany i szosowy,
POKRYCIA DACHOWE (łącznie z kryciem): azbestowo-cemen-
towe, szyfrowe, dachówkę i t. p.

Oleje do maszyn i smary, poleca:

DOM HANDLOWY

Józef Zeydler i S-ka

w Lublinie, Szopena 3.

ODDZIAŁY: Dąbrowa-Górnicza, Opoczno, Zamość.

PRZEDSTAWICIEL W ZAMOŚCIU

INŻ. STEFAN KORNOBIS

Lwowska 18, dom Kielbińskich.

CZYTAJCIE I ROZSZERZAJCIE

Głos ziemi chełmskiej

**dwutygodnik, poświęcony
sprawom narodowym.**

Redakcja i Administracja:

Chełm, Plac 3-go Maja, róg ul. Lubelskiej.

Przedpłata kwartalna . . . **3** kor.
Cena jednego egzemplarza **50** hal.

Przedpłatę przyjmuje i pojedyncze zeszyty sprzedaje
Księgarnia Polska w Zamościu.

KOMUNIKAT

Znane na kresach towarzystwo „Scena“ z własną orkiestrą Straży ogniowej zjeżdża na poniedziałek dnia 15 lipca b. r. do Zamościa, dnia 14 lipca do Klemensowa i dnia 16 lipca do Zwierzyńca i da wszędzie tylko po jednym „Wieczorze Śmiechu“.

z udziałem Pań:

Moskwówny, Wiackówny, Jaśkiewicz i Pańów: Walickiego, Potockiego, Wazowskiego i Koryi, oraz całej orkiestry.

Początek przedstawień o godz. 9-ej wiecz.

Dochód na Straż i niezamożną kształcącą się młodzież.

DYREKCJA.

U W A G A!

Towarzystwo Akcyjne

„ZIEMIANIN“

z siedzibą w ZAMOŚCIU, oraz ODDZIAŁEM w LUBLINIE,

założone przez grono ziemian w celu uprzymysłowienia kraju i zorganizowania
Handlu płodami rolnymi,

posiadając kapitał zakładowy 500,000 (pół miliona) koron,

wypuściło AKCJE nowej emisji na sumę 1,000,000 (milion) koron,

co Zarząd Towarzystwa podaje do wiadomości Szanownych Ziemian, prosząc
o zapisy na udziały **2,000 koron.**

Zapisy na akcje przyjmuje biuro T-wa Akcyjnego „Ziemiańin“ w Zamościu, oraz w Lublinie lokal Komitetu Ratunkowego Krakowskie
Przedmieście № 47 u W-go Kubasa.

Zarząd Towarzystwa Akcyjnego „Ziemiańin“.

Z poważaniem

Tow. Akc. „Ziemiańin“ w Zamościu.